

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 17

Рівне - 2023

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 17. Рівне: РДГУ, 2023. 106 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Ставицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 6 від 22 червня 2023 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Інституту розвитку дитини. Вип.25: [зб. наук. праць] Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. С. 138-144.

3. Глазунов С. В. Сучасні чинники вибору шлюбної пари і деякі питання стабілізації подружніх стосунків Вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту: Соціологія. Філософія. Політологія. Дніпропетровськ, 1999. С. 123-128.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНОЮ ЗАТРИМКОЮ МОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ

Семенюк Валентина, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Безлюдна В. І., кандидат педагогічних наук, професор

Наразі, значна частина новонароджених дітей (50-70%) мають ознаки перинатального ураження центральної нервової системи. У подальшому, така патологія нейроонтогенезу призводить до виникнення різних порушень у становленні психічної діяльності, зокрема і у сфері психомовленнєвого розвитку дитини. Клінічні ознаки психоневрологічної патології виявляються в широкому діапазоні змін – від мінімальних мозкових дисфункцій до тяжких уражень нейроструктури мозку. А відтак, актуальною проблемою залишається розробка нових адекватних методів психологічного і педагогічного супроводу дітей із вродженими патологіями. Такий супровід сприяє підвищенню ефективності реабілітаційних заходів для вищезазначеної категорії дітей.

Питання профілактики затримки мовленнєвого розвитку у дітей раннього вік висвітлюється у роботах медичного, психологічного і педагогічного спрямування (Васильєва Н.І., 2004 [1], Корнев А. М., 2006 [2], Кисличенко В.А., 2011 [3], Мастюкова О. М. Московкіна А.Г., 2003 [4]).

Мета цього повідомлення полягає у висвітленні питань психологічної підтримки дітям раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку

Як засвідчує практика, за умови проведення ранньої корекційної роботи у домовленнєвому і передмовленнєвому періоді можна уникнути важких вад мовлення або зменшити ступінь їх прояву. А отже ця робота повинна починатися ще задовго до періоду дошкільного дитинства. Психологічні особливості дитини раннього віку істотно впливають на стиль і методи корекційної роботи. Як відомо, діти від народження до 3 років не здатні до довільної самоорганізації поведінки. Вони засвоюють матеріал за допомогою мимовільного запам'ятовування, розуміють мовлення фрагментарно, з опорою на невербальний контекст. Головною мотивацією до освоєння нових мовних одиниць і правил є комунікативна потреба. Тому

лише при високому рівні комунікативної зацікавленості дитина включається в корекційні ігрові заняття.

Значна частина мовленнєвого матеріалу засвоюється у процесі так званих «режимних моментах» та у вільній комунікації з батьками. Характер стосунків, що склався у системі мама-дитина, тип її прихильності суттєво впливають на комунікативну поведінку малюка. Багато в чому, це залежить від двох якостей матері : рівня сензитивності та рівня реактивності

Рівень сензитивності означає чуйність, сприйнятливність матері по відношенню до будь-яких проявів активності дитини. Реактивність матері означає схильність реагувати комунікативно на прояви активності чи агресії з боку дитини. Ця якість має когнітивну і емоційну складову. Когнітивна складова є усвідомленою позицією дорослого. Воно ґрунтується на системі уявлень про здатність дитини розуміти звернення матері, про її потребу в спілкуванні.

Вагомий вплив на комунікативну поведінку дитини має здатність матері до «емоційного приєднання». Це означає специфічну здатність підлаштування матері до немовляти у процесі спілкування з ним. Це робить спілкування з матір'ю надзвичайно комфортним для немовляти, забезпечує налаштування комунікативної активності матері, манери її комунікативної поведінки в оптимальному для немовляти режимі.

Отже, корекція і запобігання мовленнєвих розладів у дітей є важливою лінією реалізації принципу відповідального батьківства. Для здійснення заходів реабілітаційного супроводу мовленнєвого розвитку свої дітей батьки повинні розуміти психологічні закономірності застосування розвивальних заходів та володіти методами корекційного впливу.

Список використаних джерел

1. Васильєва Н.І. Профілактика затримки мовленнєвого розвитку в дітей раннього віку *Логопед.* 2004. №1. С. 59-64.
2. Корнев А. М. Основи логопатології дитячого віку: клінічні та психологічні аспекти. СПб.: Речь, 2006. 380с. (рос. мовою)
3. Кисличенко В.А. Логопедичний супровід сім'ї, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03 Київ, 2011. 20 с.
4. Мастюкова О. М., Московкіна А.Г. Сімейне виховання дітей з відхиленнями у розвитку. Москва : Владос, 2003. 408 с. (рос. мовою).

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Індивідуальна та групова робота з дітьми-переселенцями.....	4
Артемова О. Компетенції фахівців для надання допомоги вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	9
Бабак К. Особливості соціальної адаптації дитини до шкільного навчання..	11
Демчук О. Сутність автентичності у психологічному просторі	13
Павелків В. Вплив соціальних мереж на формування нових молодіжних субкультур	15
Павелків В., Оборська А. Використання методів арт терапії у процесі реабілітації девіантної поведінки поранених військовослужбовців	18
Павелків В., Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арт-терапії.....	20
Романюк В. Психічна травма особистості: психофізіологічні та клінічні аспекти	22
Рудюк О. Особливості професійної підготовки майбутніх психологів	25
Басалига Т. Метод десенсибілізації (EMDR) як засіб подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР) у учасників збройних конфліктів	27
Борак О. Життєстійкість у системі професійно важливих якостей майбутніх психологів.....	30
Войціховська Я. Психологічні аспекти професійного становлення майбутнього фахівця.....	32
Гаврилюк О. Клієнт-центрована психотерапія К. Роджерса у роботі з людьми з відхиленням у психічному розвитку	34
Гаврилюк О. Особливості самоставлення як чинник ефективності комунікації у юнацькому віці	37
Ганцева М. Психологічні прояви тривожності у студентської молоді під час воєнних дій.....	39
Горбатюк О. Особливості профілактики девіантної поведінки у підлітковому віці	41
Гуцало А. Психологічна допомога вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	43
Даєр І. Психологічні основи розвитку резильєнтності молоді в умовах закладу вищої освіти.....	45
Дивульська К. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану	47
Єфімова М. Психологічна допомога постраждалим дітям внаслідок військового конфлікту в Україні	50
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах ..	53

Зінчук І. Особливості роботи психолога з дітьми з особливими потребами старшого дошкільного віку.....	55
Ковалець А. Дослідження психосоціальної стійкості до стресу у здобувачів вищої освіти.....	57
Конончук А. Сім'я як чинник становлення самооцінки особистості.....	60
Котляр О. Аналіз самотності як соціально-психологічного явища	62
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці	64
Лашта А. Асертивна поведінка як адаптивна копінг-стратегія в юнацькому віці	68
Лісняк Б. Вплив засобів масової комунікації на рівень тривожності в умовах воєнного часу	69
Максимюк В. Соціально-психологічні чинники життєстійкості онкологічно хворих осіб.....	72
Михайлова А. Психологічний супровід обдарованих дітей в закладах освіти.....	74
Мартюченко К. Фасилітація як феномен у вітчизняній психологічній науці	77
Мовчко О. Копінг-стратегії як інструмент подолання наслідків стресу	80
Панова О. Проблеми психологічного вивчення вітчизняної сфери трудової зайнятості.....	81
Парфенчук О. Соціально-психологічна профілактика конфліктної взаємодії старших підлітків	84
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя	86
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку	88
Ткач У.-М. Соціально-психологічні особливості особистості підлітків з девіантною поведінкою	90
Ткачук О. Психолого-педагогічна технологія як ефективний метод зниження підвищеної сугестивності у підлітковому віці	92
Томко М. Діагностика та корекція емоційних порушень у дітей старшого шкільного віку.....	94
Циценя Д. Методи діагностики соціального інтелекту майбутніх психологів	96
Шевчук А. Подолання підвищеної тривожності підлітків методами когнітивно-поведінкової терапії.....	98
Шепель Т. Залежність ступеню емоційного вигорання лікарів від особистісних змінних (на прикладі локусу контролю та професійної мотивації).....	102
Зміст	105

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 17

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,4.